

Markkinainnovaatiot (MAX)/ Järvinen Eero

30.8.2023

Julkinen

Tukkumarkkinoiden tiedonvaihdon kehitysfoorumin pöytäkirja 11.9.2023

Aika 11.9.2023 klo 13–15

Paikka Fingridin toimisto, Lökkisepäntie 21, 1. krs Kopula

Paikalla	Eero Järvinen	Fingrid Oyj
	Teemu Väre	Fingrid Oyj
	Jarmo Lapakko	EPV Energia Oy
	Jari Aurojärvi	Power-Deriva Oy
	Janne Kauppi	Energiateollisuus ry
	Seppo Nurminen	Enerim Oy
	Jari Nykänen	Paikallisvoima
	Elina Säiläkivi	Caruna Oy
	Henri Kemppe	UPM Energy Oy

Poissa	Pasi Kuokkaen	EIFi
	Ina Lehto	Energiateollisuus ry
	Riina Heinimäki	Energiateollisuus ry
	Miia Miettinen	Energiateollisuus ry
	Anssi Toura	Helen Oy

1 Asialista**1.1 Kokouksen avaus**

Avattiin kokous kello 12:50, kun kaikki osallistujat oli saatu kokoon.

1.2 Tiedonvaihdon kehityksen tiekartta

Eero esitteli tiedonvaihdon tiekarttaa, ja kertoi lyhyesti mitkä toimenpiteet ovat tällä hetkellä työnalla. Reaaliaikatiedonvaihtoon liittyen heräsi keskustelua siitä, voisiko datahubiin tulla linkitys myös reaaliaikatietoon, jotta esimerkiksi pientuottajat voisivat seurata omaa tuotantoaan muuten kuin historiatietona. Joillakin verkkoyhtiöillä on ollut palvelu, jossa invertteritoimittajat ovat kysyneet seuraamaan omien invertteriensä tuotantoa reaaliajassa, mutta tämä ei ole välttämättä enää toiminnassa. Korostettiin, että asiakkaat haluavat nähdä omia tietojaan yhä reaaliaikaisemmin. Eero selvensi, että toistaiseksi Fingrid ei esitä reaaliaikaista tuotantodataa aurinkovoimatuotannosta, vaan esitetty arvo tuotannosta on tuntikohtainen arvio, joka perustuu paneelien määrään ja sää- ja aluetietoihin. Heräsi myös kysymys siitä, missä kaikkialla tarvitaan reaaliaikaisia tuotantotietoja.

Reaaliaikatietoihin liittyen Fingridillä on käynnissä selvitys, missä selvitetään uutta, kevyempää tapaa toimittaa reaaliaikatietoja vanhan webcom-tiedonvaihdon tilalle. Projektissa on tarkoitus pilotoida uutta mahdollista tiedonsiirtotapaa pilottikumppanien kanssa, ja pilottihaku tähän tulee käynnistymään todennäköisesti syksyn aikana. Tämä uusi kevyempi tiedonsiirto koskee alle 1 MW tuotantolaitoksia, joilta ei edellytetä yhtä luotettavia tiedonsiirtoratkaisuja kuin suuremmilta laitoksilta. Kommentoitiin, että

Markkinainnovaatiot (MAX)/ Järvinen Eero

30.8.2023

Julkinen

jakeluverkoista löytyy nykyisellään jo jonkin verran sopivia kohteita. Pilottihakua varten olisi hyvä avata käyttötapauksia ja kohteita enemmän, jotta on selkeämpää mistä tässä tiedonvaihdossa on kyse ja miten se eroaa jo harjoitettavasta reaaliaikatieonvaihdosta.

Käynnissä on myös selvitys kansallisista tunnuksista luopumisesta. Todettiin, että GS1 tunnusten yksinkertainen haittapuoli kansallisiin tunnisteisiin verrattuna on niiden maksullisuus. Mahdollisuuksien mukaan olisi hyvä suosia EIC-koodeja, jotka ovat ilmaisia. EIC-koodien ja GS1 tunnusten perustavanlaatuisen ero on siinä, että toinen viittaa mitta-alueeseen ja toinen sähkömarkkinatoimijaan. Datahubissa olevat toimijat ovat jo joutuneet hankkimaan sekä EIC-koodeja että GS1-tunnuksia, koska datahubissa käytettäviksi tunnusjärjestelmiksi on laissa määritelty nämä. Tunnuksmuutokset ovat oleellisia esimerkiksi sanomatiedonvaihdon kehitystä suunnitellessa, sillä uudet ja vanhat tunnuksukset eivät välttämättä toimi täysin saumattomasti samoissa käyttökohteissa. Tällä hetkellä ajatus on siirtyä luopua kansallisista tunnuksista ensin taseselvityksen tietovirroissa. Lopuksi mainittiin vielä Ediel-tiedonvaihtoon liittyen, että alkuperätakuita varten toimitettavien tietojen osalta on tarkoitus loppuvuoden aikana selvittää, mikä voisi olla MSCONS-sanomien sijaan vaihtoehtoinen tapa toimittaa vaadittuja tietoja. Osa toimijoista ylläpitää tällä hetkellä MSCONS-sanomakäyttöä pelkästään edellä mainittujen tietojen toimittamisvaateen takia. Lopuksi todettiin vielä, että muutoksista on tärkeää tiedottaa erittäin hyvissä ajoin, mieluiten esim. 2 vuotta etukäteen.

1.3 Ajankohtaiset asiat

Ajankohtaisissa asioissa esiteltiin ensin reservimarkkinoiden tiedonvaihtoon liittyviä uutisia. Foorumista nostettiin esiin, että sanomaformaattit ja tiedonvaihtomekanismit tai protokollat menevät usein Fingridillä sekaisin, ja tästä tulisi päästä selkeyden vuoksi eroon. Yleisesti kommentoitiin, että koko toimialalla on paikoittain vaikeuksia erottaa näitä toisistaan, ja kokonaisvaltainen ryhtiliike olisi hyödyllinen väärinkäsitysten minimoimiseksi. Aiheeseen liittyen kommentoitiin, että formaattimuutokset voivat olla kohtuullisen yksinkertaisia toteuttaa, mutta tiedonvaihtomekanismien muutokset ovat hyvin laajoja hankkeita ja vaativat aikaa. Yleisesti todettiin myös, että CIM (Common Information Model) on vaikeasti hahmotettava konsepti. Eero lupasi toimittaa tähän liittyen materiaaleja foorumille.

Uudesta mittari- ja kulutusdatan regulaatiosta kerrottiin lyhyesti, ja esitettiin, miten regulaation toimeenpano tullaan Suomessa järjestämään. Fingrid toimii asiassa päävastuullisena tahona. Vahvistettiin, että tässä vaiheessa regulaation toimeenpano ei vaadi toimenpiteitä. Jatkossa Fingrid tarvitsee mahdollisesti toimialan apua toimeenpanossa, mutta tästä ei ole vielä selvää kuvaa.

Kansallisista tunnuksista keskusteltiin lyhyesti, koska ne olivat nousseet jo tietokartan käsittelyssä esiin. Toivottiin, että Fingrid (tai jokin muu taho) kokoaisi kattavan rekisterin siitä, mitä tunnuksia milläkin sähkömarkkinatoimijalla on käytössä. Rekisterin ylläpito täytyisi myös miettiä, jotta se pysyisi aina ajantasaisena. Tätä pitää pohtia tarkemmin. Lisäksi nostettiin esiin jo tunnettu ongelma siinä, että tunnusten myöntämis- ja hakemiskäytännöt ovat epäselviä ja koko tähän kokonaisuuteen olisi hyvä saada selvyttä. Datahubilla on mahdollisesti jo olemassa ohjeet datahubin vaatimien tunnusten hakemiseen. Myös ECP/EDX-tiedonvaihtolustan ohjeissa voisi olla parannettavaa, sillä uusien toimijoiden ottaessa alustaa käyttöön voi konfiguraatiosta riippuen olla epäselvää, miten IP-osoitteita hallitaan ja miten saadaan oikea kone näkymään

Markkinainnovaatiot (MAX)/ Järvinen Eero

30.8.2023

Julkinen

tiedonvaihtokumppanille päin. Keskustellaan tästä ECP/EDX-vastaavien kanssa Fingridillä.

Foorumista nostettiin esiin kysymys siitä, onko FCR-D-markkinan energiakorvauksesta ollut puhetta. Toistaiseksi 60-minuutin markkinassa energiamäärät ovat olleet pieniä, mutta siirryttäessä 15-minuutin markkinaan energian määrä yhdessä markkina-aikayksikössä nelinkertaistuu entiseen nähden. Tämä on tärkeä nosto, ja lisäkommenttina mainittiin älyverkkotyöryhmän linjauksesta, jonka mukaan kaikki merkittävät energiavaikutukset tulee kompensoida. Yleisesti NBM-hankkeeseen liittyen sanottiin, että 15-minuutin Day Ahead -markkinasiirtymä voi olla aikataulullisesti haastava.

1.4 Kyselytutkimus sähkömarkkinoiden tiedonvaihdosta

Viimeisenä asialistan kohtana esiteltiin yleisesti tuloksia Fingridin toteuttamasta tiedonvaihtojärjestelmäkyselystä. Kyselystä saatiin hyvää selkänöjää tiedonvaihtonkehitystyölle. Foorumista kommentoitiin, että vastausten luonne on varmasti vahvasti riippuvainen siitä, hoitaako sähkömarkkinatoimija tiedonvaihtonsa järjestämisestä itse vai palveluntoimittajan kautta. Olennaista tulevaisuuden kehityksessä on, että kaikki tarpeelliset tahot ovat kehitysprojekteissa mukana. Näitä tahoja edustaa enenevässä määrin palveluntoimittajat, joilta yhä suurempi osa energiayhtiöistä ostaa tiedonvaihtopalveluita.

1.5 Muut nostot ja vapaa sana

Aika saatiin käytettyä tehokkaasti ja muille nostoille ei juuri jäänyt aikaa. Eero kertoi pikaisesti, että on vaihtamassa työnantajaa ja jatkossa tiedonvaihdon kehitykseen liittyvistä asioista voi Fingridin suuntaan olla toistaiseksi yhteydessä Teemu Väreeseen. Teemu hoitaa myös seuraavan foorumin kokouksen käytännön järjestelyt. Seuraava kokous järjestetään 28.11. tiistaina aamupäivällä Fingridin tiloissa Käpylässä.

Liitteet

Jakelu Tukkusähkömarkkinoiden tiedonvaihdon kehitysfoorumi

Tiedoksi Tukkusähkömarkkinoiden tiedonvaihtotiimi